

‘दिनान्त’ कथासङ्ग्रहको विधातात्त्विक अध्ययन

‘दिनान्त’ कथासङ्ग्रहको विधातात्त्विक अध्ययन

त्रिभुवनविश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र
सङ्कायअन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय विभागको
एम्.ए. दोस्रो वर्षको दसौँपत्रको
प्रयोजनका लागि
प्रस्तुत

शोधपत्र

टंकनाथ भट्टराई

शोधार्थी
टंकनाथ भट्टराई
नेपाली केन्द्रीय विभाग
त्रि.वि., कीर्तिपुर
२०७३

२०७३

शोधनिर्देशकको सिफारिस

त्रिभुवनविश्वविद्यालय, मानविकीतथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गतस्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षकाविद्यार्थी श्री टंकनाथ भट्टराईले दिनान्तकथासङ्ग्रहको विधातात्त्विकअध्ययनशीर्षकको शोधपत्र मेरा निर्देशनमातयार पार्नु भएकाले आवश्यकमूल्याङ्कनकालागि नेपाली केन्द्रीयविभाग समक्षसिफारिस गर्दछु ।

मिति : २०७३/३/२२

.....
डा. गोविन्दप्रसादशर्मा
सह-प्राध्यापक
नेपाली केन्द्रीयविभाग
त्रि.वि., कीर्तिपुर

स्वीकृतिपत्र

त्रिभुवनविश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गतस्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षकाविद्यार्थी टंकनाथ भट्टराईले नेपालीविषयको दसौँ पत्रकोप्रयोजनकालागितयार गर्नुभएको दिनान्तकथासङ्ग्रहको विधातात्त्विकअध्ययनशीर्षकको शोधपत्र स्वीकृत गरिएको छ ।

शोधपत्रमूल्याङ्कन समिति

१. प्रा.डा. देवीप्रसादगौतम
(विभागीयप्रमुख)

.....

२. सह.प्रा.डा. गोविन्दप्रसादशर्मा
(शोधनिर्देशक)

.....

३. प्रा.केशव सुवेदी
(बाह्य परीक्षक)

.....

मिति : २०७३/३/२६

कृतज्ञताज्ञापन

त्रिभुवनविश्वविद्यालय नेपाली केन्द्रीयविभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रोवर्षको दसौं पत्रको प्रयोजनकानिमित्ततयार पारिएको 'दिनान्त'कथासङ्ग्रहको विधातात्त्विक अध्ययनशीर्षकको शोधपत्र नेपाली केन्द्रीयविभागकासह.प्रा.डा. गोविन्दप्रसादशर्माकोनिर्देशनमातयार पारिएको हो । अत्यन्तव्यस्त समयलाई मिलाएर आवश्यकसल्लाह, सुभाउएवम् शोधपत्रको निरीक्षण गरी परिष्कार परिमार्जनकानिमित्त समुचितमार्गनिर्देशनप्रदानगर्ने शोधनिर्देशकप्रतिआभार प्रकट गर्दछु । प्रस्तुतशोध शीर्षकमा अनुसन्धानकार्य गर्न स्वीकृतिदिने त्रि.वि. नेपाली केन्द्रीयविभागप्रतिहार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । त्यसैगरी प्रस्तुतअध्ययनमा सहयोग गर्नुहुनेविभागका सम्पूर्ण गुरु, गुरुआमाहरूप्रतिहार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । नेपाली केन्द्रीयविभागकाप्रमुखलाई विशेष धन्यवाददिन चाहन्छु । विभिन्नबाधा अष्टेराहरू आइपर्दा पनि पढाइको उचितवातावरण सृजनागरीदिनुहुनेआदरणीय आमाबुबातथादाजुहरू र घरपरिवारप्रतिविशेष धन्यवाददिन चाहन्छु । सामग्रीसङ्कलनदेखि सम्पूर्ण शोधपत्र लेखन कार्यसम्मप्रत्यक्षाप्रत्यक्ष सहयोग गर्ने मित्रहरूप्रतिआभार प्रकट गर्दछु । यसलाई शुद्धसंगठकण गरी सहयोग गर्नुहुनेदाजुरमेश भट्टराईप्रतिआभार प्रकट गर्दै प्रस्तुतशोधपत्रको उचितमूल्याङ्कनकालागि नेपाली केन्द्रीयविभाग समक्ष प्रस्तुतगर्दछु ।

शैक्षिक सत्र : २०६६/०६७

क्रमाङ्क : २१५

मिति : २०७३/३/२७

सम्पर्क सूत्र : ९८४९६७९४६९

.....
टंकनाथ भट्टराई
शोधार्थी

बिषय सुची

पहिलो परिच्छेद

शोध परिचय पृष्ठ
१- ५

१.१	विषय परिचय	१
१.२	समस्याकथन	१
१.३	शोधका उद्देश्य	२
१.४	पूर्वकार्यको समीक्षा	२
१.५	शोधपत्रको औचित्य र महत्त्व	४
१.६	अध्ययनको सीमाङ्कन	४
१.७	शोधविधि	४
१.७.१	सामग्री सङ्कलनको विधि	४
१.७.२	शोधको सैद्धान्तिक ढाँचा	५
१.८	शोधपत्रको रूपरेखा	५

दोस्रो परिच्छेद

कथाविश्लेषणको सैद्धान्तिक आधार ६-१९

२.१	विषयप्रवेश	६
२.२	कथाको चिनारी	६
२.३	कथाको संरचना	९
२.३.१	कथावस्तु	९
२.३.२	पात्र योजना	११

२.३.३ दृष्टिविन्दु	१४
२.३.४. सारवस्तु	१६
२.३.५. परिवेश	१७
२.३.६भाषा	१८
२.४ निष्कर्ष	१९

**तेस्रो परिच्छेद
सनत रेग्मीको कथायात्रा**

२०-३२

३.१ विषयप्रवेश	२०
३.२ कथालेखनको आरम्भ	२०
३.३ कथाकृति	२०
३.४ कथायात्रा	२१
३.५ निष्कर्ष	३२

चौथोपरिच्छेद

'दिनान्त'कथासङ्ग्रहकाकथाहरूको विश्लेषण ३४-६८

४.१ विषयप्रवेश	३४
४.२ 'दिनान्त'कथासङ्ग्रहकाकथाको चिनारी	३४
४.३ 'पुत्रेष्टि'कथाको विश्लेषण	३४
४.४ 'विदाको दिन'कथाको विश्लेषण	३७
४.५ 'बालुवाको बन्धन'कथाको विश्लेषण	३९
४.६ 'त्यो खेलाडी दोषीहोइन'कथाको विश्लेषण	४१
४.७ 'अँध्यारो उज्यालोको सम्बन्ध'कथाको विश्लेषण	४३
४.८ 'आन्तरिक क्षोभमावितेको विहान'कथाको विश्लेषण	४६

४.९	‘दिनान्त’कथाको विश्लेषण	४८
४.१०	‘चिहानभइसकेको घर’कथाको विश्लेषण	५०
४.११	‘आफ्नै घरमा पराई’कथाको विश्लेषण	५३
४.१२	‘अस्वीकार’कथाको विश्लेषण	५५
४.१३	‘दन्त्यकथाको राक्षस’कथाको विश्लेषण	५७
४.१४	‘समयाहत’कथाको विश्लेषण	६०
४.१५	‘उसको जीवन’कथाको विश्लेषण	६२
४.१६	‘स्वीकारोक्ति’कथाको विश्लेषण	६४
४.१७	‘आगो’ कथाको विश्लेषण	६६
४.१८	‘काँधमाबोकिएको लाश’कथाको विश्लेषण	६८
४.३.	‘दिनान्त’काकथाको समग्र मूल्याङ्कन	७०-७२
४.३.१	सामाजिकयथार्थको चित्रण	७०
४.३.२	समाजकाविविध क्षेत्रकापात्रहरूको प्रयोग	७१
४.३.३.	स्थानीयपरिवेशको प्रयोग	७१
४.३.४	परम्परागतमान्यताको आलोचना	७१
४.३.५.	निष्कर्ष	७२
	पाँचौँ परिच्छेद	
सारांश	तथानिष्कर्ष	७३-७५
५.१	सारांश	७३
५	रनिष्कर्ष	७४